

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn:

KLIMEX Unicol

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Livscykelstadium

C/PW Konsumentanvändning / Vitt spridd användning av yrkesutövare

Användningssektor

SU19 Byggnads- och konstruktionsarbete

Produktkategori

PC9b Fyllmedel, kitt, murbruk, modellera

Processkategori

PROC19 Manuella verksamheter innefattar handkontakt

Miljöavgivningskategori

ERC10a / ERC11a Vitt spridd användning av varor med låg avgivning

Varukategori

AC4 Sten-, murbruks-, cement-, glas- och keramikvaror

Ämnets användning / tillredningen

Fästmassa - Produkt för industri, hantverk och hemmabruk för blandning med vatten och efterföljande bearbetning till byggnationer. Det avråds från alla andra användningsområden.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatabladet

Tillverkare/leverantör:

Klimex International BV
Nijverheidsstraat 14
6135 KJ Sittard
Nederländerna

Tel.: +31 (0)46 451 02 13

Fax: +31 (0)46 452 88 87

Mail: info@klimex.com

Web: www.klimex.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Giftinformationscentralen: +46 (0)8 331231
Europeiskt nödnummer: 112

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 1)

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Skin Irrit. 2 H315 Irriterar huden.

Eye Dam. 1 H318 Orsakar allvarliga ögonskador.

Skin Sens. 1 H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion.

STOT SE 3 H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

Ytterligare uppgifter:

För klassificeringen i termer av hud- och ögonirriterande åtgärder på grundval av resultaten från djurförsök, se avsn. 16 Referenser [4], [11] och [12].

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Produkten är klassificerad och märkt enligt CLP-förordningen.

Faropiktogram

GHS05 GHS07

Signalord

Fara

Riskbestämmande komponenter för etikettering:

Portlandcementklinker

Kalciumdihydroxid

Faroangivelser

H315 Irriterar huden.

H318 Orsakar allvarliga ögonskador.

H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion.

H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

Skyddsangivelser

P102 Förvaras oåtkomligt för barn.

P261 Undvik att inandas damm.

P271 Används endast utomhus eller i väl ventilerade utrymmen.

P280 Använd skyddshandskar/skyddskläder/ ögonskydd/ansiktsskydd/hörselskydd.

P305+P351+P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.

P315 Sök omedelbart läkarhjälp.

P302+P352 VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket vatten och tvål.

P332+P313 Vid hudirritation: Sök läkarhjälp.

P362+P364 Ta av nedstänkta kläder och tvätta dem innan de används igen.

P304+P340 VID INANDNING: Flytta personen till frisk luft och se till att andningen underlättas.

P501 Innehållet / behållaren lämnas till en godkänd avfallsanläggning eller en kommunal uppsamlingsplats.

(Fortsättning på sida 3)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 2)

2.3 Andra faror

När den torra blandningen kommer i kontakt med vatten eller fukt, bildas en stark alkalisk lösning. På grund av den höga alkaliniteten kan vått murbruk orsaka hud- och ögonirritation. Speciellt vid långvarig kontakt (t ex knän i vått murbruk) finns på grund av alkaliniteten risk för allvarliga hudskador.

Andelen alveolära kristallina silikidoxider är under 1 %. Produkten är således inte föremål för identifieringsmärkning. Det är dock lämpligt att bära andningsskydd.

Damm från den torra blandningen kan irritera luftvägarna. Upprepad inandning av stora mängder damm ökar risken för lungsjukdomar.

Blandningen har låg kromathalt, så det finns ingen risk för sensibilisering med kromat. Vid färdigställandet för användning genom tillsats av vatten, är högst 0,0002 % av den torra vikten av cement i form av innehållet lösligt krom (VI). Förutsättning för effektiviteten av kromatreduktion är rätt torrlagring och överensstämmelse med den maximala lagringstiden.

Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT: Ej användbar.

vPvB: Ej användbar.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.1 Kemisk karakterisering: Ämnen

Denna produkt är en blandning.

3.2 Blandningar

Beskrivning:

Blandning av oorganiska bindemedel, fyllmedel och ofarliga tillsatser

Farliga ingredienser:

CAS: 14808-60-7 EINECS: 238-878-4 REACH: ¹	Kiseldioxid (kvarts, <1% RCS) Består av: 14808-60-7 Kvarts (SiO ₂); 14464-46-1 Kristobalit; 15468-32-3 Tridymit Ämne med gemenskapsgränsvärden för exponering på arbetsplatsen	50 - < 100%
CAS: 65997-15-1 EINECS: 266-043-4 REACH: 02-2119682167-31 ¹	Portlandcementklinker Består av: 12168-85-3 Tricalciumsilikat (45 - 70%); 10034-77-2 Dikalciumsilikat (5 - 25%); 12042-78-3 Trikalciumaluminat (0 - 10%); 12612-16-7 Kalciumaluminat ferrit (0 - 10%) ☠ Eye Dam. 1, H318; ⚠ Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1, H317; STOT SE 3, H335 Specifika koncentrationsgränser: Skin Irrit. 2; H315: C ≥ 1 % Eye Dam. 1; H318: C ≥ 1 %	25 - 50%
CAS: 1305-62-0 EINECS: 215-137-3 REACH: 01-2119475151-45	Kalciumdihydroxid ☠ Eye Dam. 1, H318; ⚠ Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H335 Specifika koncentrationsgränser: Skin Irrit. 2; H315: C ≥ 1 % Eye Dam. 1; H318: C ≥ 1 %	1 - 2,5%

(Fortsättning på sida 4)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 3)

Ytterligare hänvisningar:

De angivna farohänvisningarnas ordalydelse framgår av kapitel 16.

¹ Ej registreringspliktig i enlighet med EG 1907/2006 bilaga V (punkt 7) eller artikel 2.**AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen****4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Första hjälpen

Allmänna hänvisningar:

För första hjälpen-arbetare krävs ingen särskild personlig skyddsutrustning. Första hjälpen-arbetare bör dock undvika kontakt med produkten.

Vid inandning:

Ta bort dammkällan och ge frisk luft eller dra personen till frisk luft. Vid symtom som obehag, hosta eller uthållig irritation, kontakta en läkare.

Vid kontakt med huden:

Tvätta omedelbart med vatten och tvål och spola därefter noggrant. Nedsmutsade, indränkta klädesplagg skall omedelbart tas av. Tvätta kläder innan återanvändning. Rengör skor innan återanvändning. Om hudirritation kvarstår, kontakta läkare.

Vid kontakt med ögonen:

Gnugga inte ögonen eftersom ytterligare ögonskador kan orsakas av mekanisk stress. Om det behövs, avlägsna kontaktlinser och spola ögonen med öppna ögonlock under rinnande vatten i minst 20 minuter. Om möjligt, använd isotont ögonbad (t ex 0,9 % NaCl). Kontakta alltid arbetsplatsläkare eller läkare.

Vid förtäring:

Framkalla inte kräkning. Vid medvetande, skölj munnen med vatten och drick mycket vatten. Kontakta läkare eller giftcentral.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Symptom och effekter beskrivs i avsnitt 2 och 11.

Ögonkontakt med produkten kan orsaka allvarliga och möjligen permanenta skador.

Produkten kan också i torrt tillstånd ha en irriterande effekt på fuktig hud vid långvarig kontakt.

Kontakt med fuktig hud kan orsaka hudirritation, dermatit eller annan allvarlig hudskada.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Om en läkare kontaktas bör detta säkerhetsdatablad visas, om möjligt.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder**5.1 Släckmedel****Lämpliga släckningsmedel:**

Blandningen är inte brännbar varken i levererat eller i blandat tillstånd. Släckningsmedel och brandbekämpning kan därför anpassas till den omgivande branden.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Produkten är varken explosiv eller brandfarlig och fungerar inte som brandkälla i andra material. I händelse av brand kan oorganiskt damm bildas. Undvik dammbildning. Reagerar alkaliskt med vatten.

(Fortsättning på sida 5)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 4)

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Inga speciella åtgärder krävs. Samla förorenat släckningsvatten separat, det får ej tränga ner i avloppsnätet. Brandrester och förorenat släckningsvatten skall omhändertas enligt myndigheternas föreskrifter.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp**6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**

Undvik dammbildning. Undvik ögon- och hudkontakt och inandning. Se information om Exponeringsbegränsning och personlig skyddsutrustning (pkt. 8).

6.2 Miljöskyddsåtgärder:

Låt inte produkten komma in i vatten, eftersom detta kan orsaka en ökning av pH. Vid ett pH-värde på cirka 9 kan ekotoxikologiska effekter uppstå. Nationella bestämmelser om avloppsvatten och grundvatten måste följas.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:

Ta bort spillt material torrt och om möjligt använd. Undvik dammbildning. För rengöring, använd åtminstone industridammsugare av dammklass M (DIN EN 60335-2-69). Sopa inte torrt. Använd inte tryckluft för rengöring. Om det behövs torrengöring för att utveckla dammet, måste personlig skyddsutrustning användas. Undvik inandning av damm och hudkontakt. Omhänderta det uppsugna materialet på ett föreskrivet sätt.

Låt blandat murbruk härda och släng bort det (se avsnitt 13.1).

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Information beträffande säker hantering se kapitel 7.

Information beträffande personlig skyddsutrustning se kapitel 8.

Information beträffande avfallshantering se kapitel 13.

AVSNITT 7: Hantering och lagring**7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering**

Sörj för god ventilation/utsug på arbetsplatsen. Undvik dammbildning. Undvik kontakt med ögonen och huden. Använd personlig skyddsdräkt. Tvättmöjlighet/vatten för ögonsköljning och för att tvätta huden bör finnas på arbetsplatsen. Personer som tenderar till hudproblem eller andra överkänslighetsreaktioner, bör inte handskas med produkten. Ät, drick, rök och snusa ej vid hanteringen.

Använd inte produkter efter den angivna lagringsperioden, eftersom effekten av det ingående reduktionsmedlet minskar och halten av lösligt krom(VI) kan överstiga det värde som anges i avsnitt 2.3. I dessa fall, kan en allergisk kromatdermatit utvecklas vid långvarig kontakt på grund av närvaron av vattenlösligt kromat i produkten.

Hänvisningar beträffande brand- och explosionsskydd:

Inga speciella åtgärder krävs.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet**Lagring:****Krav på lagerutrymmen och behållare:**

Förvaras oåtkomligt för barn. Lagra svalt och torrt i väl tillslutet emballage. Använd inte behållare av lättmetall.

Hänvisningar beträffande sammanlagring:

Undvik kontakt med livsmedel, drycker och fodermedel.

(Fortsättning på sida 6)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 5)

Ytterligare uppgifter till lagringsvillkoren:

Lagra torrt. Undvik kontakt med vatten och fukt. Förvara i originalförpackningen. Olämplig förvaring (inträngande av fukt), eller överskridande av den maximala lagringstiden kan försämra effekten av en kromatreducerare som kan vara närvarande (se avsnitt 7.1).

Minsta hållbarhet:

Hållbarhetstid (torrt, upp till 20 °C): Se information på förpackningen.

Lagringsklass: 13**7.3 Specifik slutanvändning**

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar**Ämnen med yrkeshygieniska gränsvärden som bör övervakas:****14808-60-7 Kiseldioxid (kvarts, <1% RCS)**

OEL (SE)	Nivågränsvärde: 0,1 mg/m ³ C, M, respirabel fraktion
BOELV (EU)	Nivågränsvärde: 0,1* mg/m ³ *respirable fraction
MAK (DE)	alveolengängige Fraktion

65997-15-1 Portlandcementklinker

AGW (DE)	Nivågränsvärde: 5 E mg/m ³ DFG
----------	--

1305-62-0 Kalciumdihydroxid

OEL (SE)	Korttidsvärde: 4 mg/m ³ Nivågränsvärde: 1 mg/m ³
IOELV (EU)	Korttidsvärde: 4 mg/m ³ Nivågränsvärde: 1 mg/m ³ Respirable fraction
AGW (DE)	Nivågränsvärde: 1E mg/m ³ 2(I);Y, EU, DFG
REACH (DE)	Korttidsvärde: 4 A mg/m ³ Nivågränsvärde: 1 A mg/m ³ DFG 1/2003
TRGS 900 (DE)	Nivågränsvärde: 1 E mg/m ³ Y

DNEL**1305-62-0 Kalciumdihydroxid**

Inhalativ	Systemisk - Långtidsverkan	1 mg/m ³ (Konsument) 1 mg/m ³ (Arbetare)
	Systemisk - Korttidsverkan	4 mg/m ³ (Konsument) 4 mg/m ³ (Arbetare)

(Fortsättning på sida 7)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 6)

Ämnen med biologiska gränsvärden:

Ytterligare exponeringsgränsvärden vid möjliga bearbetningsrisker:

Ingredienser med en allmän dammgräns

MAK (SE)	Nivågränsvärde: 5 A 10 E mg/m ³
MAK (TRGS 900) (DE)	Korttidsvärde: 2,5 A 20 E mg/m ³
	Nivågränsvärde: 1,25 A 10 E mg/m ³
	A - IFA 6068 (2003) E - IFA 7284 (2003)

14808-60-7 Kvarts (SiO₂)

OEL (SE)	Nivågränsvärde: 0,1 mg/m ³ C, M, respirabel fraktion
BOELV (EU)	Nivågränsvärde: 0,1* mg/m ³ *respirable fraction
MAK (DE)	alveolengängige Fraktion

A - Alveolär fraktion E - Respirabla fraktioner (DIN EN 481)

Ytterligare hänvisningar:

De vid framställningen gällande listorna har använts som utgångspunkt.

8.2 Begränsning av exponeringen

8.2.1. Individuella skyddsåtgärder, t.ex. personlig skyddsutrustning

Allmänna skydds- och hygienåtgärder:

Undvik kontakt med livsmedel, drycker och fodermedel. Avlägsna förorenade kläder och rengör noggrant före återanvändning. Tvätta händerna före raster och efter arbetet. Undvik kontakt med ögonen och huden. Ät, drick, rök och snusa ej vid hanteringen. Förebyggande hudskydd genom användning av hudskyddssalva. Ombesörj tvättmöjligheter på arbetsplatsen.

Andningsskydd:

Partikelfiltrerande halv-mask (Typ FFP2 enligt EN 149)

Överensstämmelse med arbetsgränsvärdena måste säkerställas genom effektiva dammkontrollåtgärder, t.ex. lokala sugdon. Det finns en risk att gränsvärden överskrids, t.ex. vid öppen hantering av den pulverformiga torra produkten eller vid bearbetning genom formsprutning, så en lämplig mask skall användas.

Handskydd:

Kemikaliebeständiga skyddshandskar enligt EN ISO 374

Vattentät, nötnings- och förslitningsresistent alkaliska skyddshandskar med CE-märkning. Läderhandskar är inte lämpliga på grund av deras vattenpermeabilitet då kromatföreningar kan frisättas.

Handskmaterial

Vid förberedelser och bearbetning av blandningen ska användning av någon form av kemiska skyddshandskar användas (Kat. III) krävas. Studier har visat att nitrilimpregnerade handskar (skiktjocklek ca 0,15 mm) under en period av 480 minuter ger tillräckligt skydd. Byt fuktiga handskar. Ha handskar i beredskap för att byta.

Handskmaterialets penetreringstid:

Exakt penetrationstid fastställs av skyddshandskarnas tillverkare och skall beaktas.

(Fortsättning på sida 8)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 7)

För permanent kontakt lämpar sig handskar av följande material:

Nitrilkautschuk

Rekommenderad tjocklek: $\geq 0,15\text{mm}$ **Olämpliga är handskar av följande material:**

Handskar av läder

Ögonskydd/ansiktsskydd

Vid dammbildning eller stänk, använd tätt tillslutande skyddsglasögon enligt EN 166.

Kroppsskydd:

Använd slutna långärmade skyddskläder och täta skor. Om kontakt med färskt murbruk inte kan undvikas, bör skyddskläder också vara vattentäta. Se till att inget nytt murbruk kommer in i skor eller stövlar ovanifrån.

Riskhanteringsåtgärder:

En operatörsutbildning avseende korrekt användning av personlig skyddsutrustning krävs för att säkerställa den nödvändiga effektiviteten.

8.2.2. Anteckningar om utformning av tekniska installationer

För att minska dammgenerering, ska slutna system (t ex silo med transportör), lokala utmatare eller andra tekniska styranordningar, t.ex. rengöringsmaskiner eller genomströmningsblandare med speciell extra utrustning för dammuppsamling användas.

8.2.3. Begränsning av miljöexponeringen

Låt inte produkten komma in i vatten, eftersom detta kan orsaka en ökning av pH. Vid ett pH-värde på cirka 9 kan ekotoxikologiska effekter uppstå. Nationella bestämmelser om avloppsvatten och grundvatten måste följas.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper**9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper****Allmänna uppgifter****Fysikaliskt tillstånd**

Fast

Färg:

Grå

Lukt:

Luktfri

Lukttröskel:

Inte säkerhetsrelaterade

Smältpunkt/frys punkt:

> 1.300 °C

Kokpunkt eller initial kokpunkt och kokpunktsintervall

Ej användbar

Brandfarlighet

Ämnet är ej antändbart.

Flampunkt:

Ej användbar

Självantändningstemperatur:

Produkten är ej självantändande.

Sönderdelningstemperatur

Ej bestämd

Självhäftande sönderdelning:**pH-värde vid 20 °C:**

> 11

Mättad lösning i vatten

Löslighet**Vatten:**

Svagt löslig

Densitet och/eller relativ densitet**Densitet:**

Ej bestämd

(Fortsättning på sida 9)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 8)

Bulkdensitet: 1.243 - 1.443 kg/m³**9.2 Annan information****Utseende:****Form:** Pulver**Viktiga uppgifter om hälso- och miljöskyddet samt säkerheten:****Tändtemperatur:** Ej användbar**Explosiva egenskaper:** Produkten är ej explosiv.**Dammexplosionsklass:****Lösningsmedelhalt:****Organiska lösningsmedel:** < 0,0 %**VOC med vatten (EG):****Andel av fasta partiklar:** 100,0 %**Information om faroklasser för fysisk fara****Explosiva ämnen** Utgår**Brandfarliga gaser** Utgår**Aerosoler** Utgår**Oxiderande gaser** Utgår**Gaser under tryck** Utgår**Brandfarliga vätskor** Utgår**Brandfarliga fasta ämnen** Utgår**Självreaktiva ämnen och blandningar** Utgår**Pyrofora vätskor** Utgår**Pyrofora fasta ämnen** Utgår**Självpupphettande ämnen och blandningar** Utgår**Ämnen och blandningar som utvecklar****brandfarliga gaser vid kontakt med vatten** Utgår**Oxiderande vätskor** Utgår**Oxiderande fasta ämnen** Utgår**Organiska peroxider** Utgår**Korrosivt för metaller** Utgår**Okänsliggjorda explosiva ämnen** Utgår**AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet****10.1 Reaktivitet**

Reagerar alkaliskt med vatten. I kontakt med vatten äger en avsedd reaktion rum, vid vilken produkten härdar och bildar en fast massa som inte reagerar med sin omgivning.

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil så länge den förvaras torrt och på rätt sätt.

Termisk sönderdelning / förhållanden som bör undvikas:

Inget sönderfall vid ändamålsenlig användning.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Inga farliga reaktioner kända (se 10.5).

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Undvik vattenpenetration och fukt under lagring (blandningen reagerar alkaliskt och härdande med fukt).

10.5 Oförenliga material

Reagerar exotermt med syror; den fuktiga produkten är alkalisk och reagerar med syror, ammoniumsalter och oädla metaller, t.ex. aluminium, zink, mässing. I reaktionen med basmetaller produceras väte.

(Fortsättning på sida 10)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 9)

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inget sönderfall vid ändamålsenlig förvaring och hantering.

Minsta hållbarhet:

Hållbarhetstid (torrt, upp till 20 °C): Se information på förpackningen.

Ytterligare uppgifter:

Blandningen har låg kromhalt. Vid färdigställandet för användning genom tillsats av vatten, är högst 2 mg / kg av den torra vikten i form av innehållet lösligt krom (VI). Förutsättning för kromatreduktion är rätt torrlagring och överensstämmelse med den maximala lagringstiden.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Produkten har inte testats. Informationen har hämtats från de enskilda komponenternas egenskaper.

Akut toxicitet:

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Klassificeringsrelevanta LD/LC50-värden:

14808-60-7 Kiseldioxid (kvarts, <1% RCS)

Oral	LD ₅₀	> 5.000 mg/kg (Råtta)
Dermal	LD ₅₀	> 5.000 mg/kg (Råtta)

65997-15-1 Portlandcementklinker

Oral	LD ₅₀	> 2.000 mg/kg (Mus) Ingen akut toxicitet observerades i djurstudier med cementsprayer. Baserat på föreliggande data, anses inte klassificeringskriterierna vara uppfyllda.
Dermal	LD ₀ (ingen letalitet)	> 2.000 mg/kg (Kanin) (Limit test 24h [4]) Baserat på föreliggande data, anses inte klassificeringskriterierna vara uppfyllda.
Inhalativ	LD ₀ (ingen letalitet)	5 mg/m ³ (Råtta) (Limit test [10]) Baserat på föreliggande data, anses inte klassificeringskriterierna vara uppfyllda.

1305-62-0 Kalciumdihydroxid

Oral	LD ₅₀	7.340 mg/kg (Råtta) (OECD 425) > 2.500 mg/kg (Kanin) (OECD 402)
Dermal	LD ₅₀	> 2.500 mg/kg (Kanin) (OECD 402)

Övriga uppgifter (beträffande den experimentella toxikologin):

14808-60-7 Kiseldioxid (kvarts, <1% RCS)

Irriterande på hud	OECD 404 (skin)	(Kanin) not irritant
Irriterande för ögon	OECD 405 (eye)	(Kanin) not irritant
Sensibilisering	OECD 429 (LLNA)	(Mus) not sensitizing

Frätande/irriterande på huden:

Cement har hud- och slemhinneirriterande effekt. Torr cement i kontakt med fuktig hud eller hud i kontakt med fuktig eller våt cement kan leda till olika irriterande och inflammatoriska reaktioner i huden, till exempel rodnad och sprickbildning. Långvarig kontakt i kombination med nötning kan

(Fortsättning på sida 11)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 10)

orsaka allvarliga hudskador, se avsnitt 16 Referenser [4].

Kalciumdihydroxid är irriterande för huden (in vivo, kanin). Som ett resultat av studier är kalciumdihydroxid klassificerat som irriterande för huden (H315 - hudirritation). Irriterar huden.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation:

I in vitro-test visade Portland cementklinker varierande grad av påverkan på hornhinnan. Det beräknade "irritationsindex" uppgår till 128. Direkt kontakt med cement kan orsaka skador på hornhinnan genom mekanisk påverkan, irritation och inflammation. Direkt kontakt med större mängder av torr eller våt cement kan ha effekter som sträcker sig från måttlig ögonirritation till allvarlig ögonskada och blindhet, se avsnitt 16, Referenser [11] och [12].

Som ett resultat av studier (in vivo, kanin) kan kalciumdihydroxid orsaka allvarliga ögonskador (H318 - Orsakar allvarliga ögonskador). Orsakar allvarliga ögonskador.

Luftvägs-/hudsensibilisering:

Kan orsaka allergisk hudreaktion.

Mutagenitet i könsceller:

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Cancerogenitet:

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Reproduktionstoxicitet:

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Specifik målorgantoxicitet - enskild exponering (STOT SE):

Exponering för cementdamm kan orsaka irritation i luftvägarna. Hosta, nysningar och andfåddhet kan uppstå, om exponeringen ligger över arbetsplatsens exponeringsgränsvärde, se avsnitt 16, Referenser [1].

Kalciumdihydroxid är irriterande för luftvägarna (STOT SE 3 / H335 - Kan orsaka irritation i luftvägarna).

Kan orsaka irritation i luftvägarna.

Specifik målorgantoxicitet - upprepad exponering (STOT RE):

Långvarig exponering för respirabelt damm över hygieniska gränsvärden kan leda till hosta, andnöd och kroniska obstruktiva förändringar i luftvägarna. Vid låga koncentrationer har inga kroniska effekter observerats, se avsnitt 16, Referenser [17]. Baserat på föreliggande data, anses inte klassificeringskriterierna vara uppfyllda.

Cement kan förvärra existerande sjukdomar i huden, ögon och andningsvägar, exempelvis emfysem eller astma.

Upprepad inandning av stora mängder damm ökar risken för lungsjukdomar.

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Fara vid aspiration:

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Praktiska erfarenheter

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

Allmänna anmärkningar

Se kapitel 16 (Referenser).

Subakut till kronisk toxicitet:

Kan orsaka allvarliga hudskador vid långvarig hudkontakt i samband med fuktig hud.

Hos vissa individer kan huden få eksem efter kontakt med våt cement. Dessa kommer att utlösas antingen genom pH-värde (irriterande kontaktdermatit), eller genom immunologiska reaktioner med vattenlösligt krom (VI) (allergisk kontaktdermatit), se avsnitt 16 Referenser [5] och [13].

(Fortsättning på sida 12)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 11)

11.2 Information om andra faror

Hormonstörande egenskaper

Inga beståndsdelar är listade.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Produkten har inte testats. Informationen har hämtats från de enskilda komponenternas egenskaper.

Akvatisk toxicitet:

65997-15-1 Portlandcementklinker

LC ₅₀	mg/l (Vattenflöde - daphnia magna) (low effect [6,8])
	mg/l (Alger - selenastrum coli) (low effect [7,8])
	mg/l (Sediment) (low effect [9])

1305-62-0 Kalciumdihydroxid

LC ₅₀ (96h Havsvatten)	457 mg/l (Fisk)
	158 mg/l (Ryggradslösa djur - invertebrate)
LC ₅₀ (96h Sötvatten)	33,884 mg/l (Afrikansk vandarmal - clarias gariepinu)
	50,6 mg/l (Fisk)
EC ₅₀ (48h)	49,1 mg/l (Ryggradslösa djur - invertebrate)
EC ₅₀ (72h)	184,57 mg/l (Alger)
NOEC (72h)	48 mg/l (Alger)
NOEC (14d)	32 mg/l (Ryggradslösa djur - invertebrate)
NOEC (21d)	1.080 mg/kg (Växter i allmänhet)
NOEC (96h)	56 mg/l (Guppy - poecilia reticulata)
EC ₁₀ /LC ₁₀ (NOEC)	12.000 mg/kg (Mikroorganism jord)
	2.000 mg/kg (Makroorganism jord)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Anorganisk produkt, kan inte extraheras ur vatten med biologiska reningsmetoder.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Anrikas inte i organismer.

12.4 Rörlighet i jord

Något löslig

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT: Ej användbar.

vPvB: Ej användbar.

12.6 Hormonstörande egenskaper

Produkten innehåller inget ämne med hormonstörande egenskaper.

12.7 Andra skadliga effekter

Ekotoxiska effekter:

Endast genom att öka pH-värdet vid applicering av stora kvantiteter.

Beteende i reningsanläggningar:

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

Kommentar:

Ekotoxikologiska studier med Portland-cement på Daphnia magna (U.S. EPA, 1994a, se avsnitt 16, Referenser [6]), och Selenastrum Coli (US EPA, 1993, se avsnitt 16, Referenser [7]) har visat

(Fortsättning på sida 13)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 12)

endast en låg toxisk effekt. Därför kan LC50 och EC50-värden inte bestämmas, se avsnitt 16, Referenser [8]. Det har heller inte fastställts några toxiska effekter på sediment, se avsnitt 16, Referenser [9]. Frisättning av stora kvantiteter av cement i vatten kan orsaka en pH-ökning och därmed under vissa omständigheter vara giftigt för vattenlevande organismer.

Ytterligare ekologiska hänvisningar:

Allmänna hänvisningar:

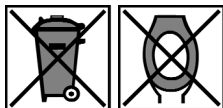
Vattenföroreningsklass 1 (Självutvärdering): liten risk för vattenförorening.

Låt ej tränga ner i grundvatten, vattendrag eller i avloppsnätet i utspädd tillstånd resp. i större mängder.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Rekommendation:

Får inte deponeras ihop med hushållsavfall. Får inte tömmas i avloppsnätet.

Förvara på torr plats, förvara i märkta behållare och om möjligt fortsatt att använda, med hänsyn till den maximala lagringstiden, eller blanda resterande mängder med vatten, undvik hudkontakt och dammexponering. Låt fuktiga produkter eller produktslam härda och avyttra sedan i enlighet med lokala och federala bestämmelser.

Europeiska avfallskatalogen

16 03 03*	Oorganiskt avfall som innehåller farliga ämnen
17 09 04	Annat blandat bygg- och rivningsavfall än det som anges i 17 09 01, 17 09 02 och 17 09 03
15 01 01	Pappers- och pappförpackningar
HP4	Irriterande - hudirritation och ögonskada
HP5	Specifik toxicitet för målorgan (STOT)/Aspirationstoxicite
HP13	Allergiframkalland

16 03 03 för restmängder av den obearbetade produkten

17 09 04 för produkt med tillsatt vatten och som härdat

15 01 01 för tomma behållare

13.2 Ej rengjorda förpackningar

Rekommendation:

Avfallshanteras enligt myndigheters föreskrifter.

Endast fullständigt tömda förpackningar får gå till recycling.

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1 UN-nummer eller id-nummer

ADR, ADN, IMDG, IATA

Utgår

14.2 Officiell transportbenämning

ADR, ADN, IMDG, IATA

Utgår

(Fortsättning på sida 14)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 13)

14.3 Faroklass för transport

ADR, ADN, IMDG, IATA

Klass

Utgår

14.4 Förpackningsgrupp

ADR, IMDG, IATA

Utgår

14.5 Miljöfaror:

Marine pollutant:

Nej

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

Ej användbar

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Ej användbar

UN "Model Regulation":

Utgår

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Direktiv (EU) 2012/18

Namngivna farliga ämnen - BILAGA I :

Inga beståndsdelar är listade.

Direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning - Bilaga II

Inga beståndsdelar är listade.

Biocidala medel (98/8/EG):

Information baserad på recept och information om råvarorna från leveranskedjan.

Inga beståndsdelar är listade.

Klassificering i enlighet med 2004/42/EG:

Vattenförorening - riskklass:

Vattenriskklass 1 (Självutvärdering): Liten risk för vattenförorening

Andra regler, restriktioner och förbud:

·Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG

·Europaparlamentets och Rådets Förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006.

·Commission regulation (EU) 2015/830 of 28 May 2015 amending Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council on the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH)

·Förordning om den europeiska förteckningen över avfall (förordningen om avfallshantering EWC)

·REACH-förordningen EG 1907/2006 (REACH), Annex XVII nr 47: e (krom VI - föreningar)

(Fortsättning på sida 15)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 14)

· Technical Rules for Hazardous Substances 900 - Workplace exposure limits (TRGS 900, Germany)

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

En kemikaliesäkerhetsbedömning har ej gjorts.

AVSNITT 16: Annan information**Orsaker till förändringar:**

* Data ändrad från tidigare version

Relevanta fraser:

H315 Irriterar huden.

H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion.

H318 Orsakar allvarliga ögonskador.

H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.

Utbildningshänvisningar:

Ytterligare utbildning utöver den föreskrivna utbildningen i hantering av farliga ämnen krävs inte.

Referenser och informationskällor:

[1] Portland Cement Dust-Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006: <http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf>.

[2] Technische Regel für Gefahrstoffe „Arbeitsplatzgrenzwerte“, 2009, GMBI Nr.29 S.605.

[3] MEASE 1.02.01 Exposure assessment tool for metals and inorganic substances, EBRC Consulting GmbH für Eurometaux, 2010

[4] Observations on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al, Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999).

[5] Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, Page 11, 2003.

[6] U.S. EPA, Short-term Methods for Estimating the Chronic Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater Organisms, 3rd ed. EPA/600/7-91/002, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1994a).

[7] U.S. EPA, Methods for Measuring the Acute Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater and Marine Organisms, 4th ed. EPA/600/4-90/027F, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1993).

[8] Environmental Impact of Construction and Repair Materials on Surface and Ground Waters. Summary of Methodology, Laboratory Results, and Model Development. NCHRP report 448, National Academy Press, Washington, D.C., 2001.

[9] Final report Sediment Phase Toxicity Test Results with *Corophium volutator* for Portland clinker prepared for Norcem A.S. by AnalyCen Ecotox AS, 2007.

[10] TNO report V8801/02, An acute (4-hour) inhalation toxicity study with Portland Cement Clinker CLP/GHS 03-2010-fine in rats, August 2010.

[11] TNO report V8815/09, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker G in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.

[12] TNO report V8815/10, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker W in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.

[13] European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risks to health from Cr (VI) in cement (European Commission, 2002): http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf.

[14] Investigation of the cytotoxic and proinflammatory effects of cement dusts in rat alveolar macrophages, Van Berlo et al, Chem. Res. Toxicol., 2009 Sept; 22(9):1548-58

[15] Cytotoxicity and genotoxicity of cement dusts in A549 human epithelial lung cells in vitro; Gminski et al, Abstract DGPT conference Mainz, 2008.

[16] Comments on a recommendation from the American Conference of governmental industrial Hygienists to change the threshold limit value for Portland cement, Patrick A. Hessel and John F. Gamble, EpiLung Consulting, June 2008.

(Fortsättning på sida 16)

KLIMEX Unicol

(Fortsättning från sida 15)

[17] Prospective monitoring of exposure and lung function among cement workers, Interim report of the study after the data collection of Phase I-II 2006-2010, H. Notø, H. Kjuus, M. Skogstad and K.-C. Nordby, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norway, March 2010.

[18] Anonymous, 2006: Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals Scientific Committee on Food, European Food Safety Authority, ISBN: 92-9199-014-0 [SCF document]

[19] Anonymous, 2008: Recommendation from the Scientific Committee on Occupational Exposure Limits (SCOEL) for calcium oxide (CaO) and calcium dihydroxide (Ca(OH)₂), European Commission, DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, SCOEL/SUM/137 February 2008

Datum för föregående version: 03.12.2020

Versionsnummer på den föregående versionen: 2

Förkortningar och akronymer:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

ICAO: International Civil Aviation Organisation

MAK: Maximale Arbeitsplatz-Konzentration (maximum concentration of a chemical substance in the workplace, Austria/Germany)

PBT: persistent, bioaccumulative and toxic properties

vPvB: very persistent, bioaccumulative properties

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Skin Irrit. 2: Frätande eller irriterande på huden – Kategori 2

Eye Dam. 1: Allvarlig ögonskada eller ögonirritation – Kategori 1

Skin Sens. 1: Hudsensibilisering – Kategori 1

STOT SE 3: Specifik organotoxicitet (enstaka exponering) – Kategori 3

Mer information:

Informationen i detta säkerhetsdatablad beskriver säkerhetskraven på vår produkt och är baserad på vår nuvarande kunskap. Det utgör inte en garanti för produktens egenskaper. Befintliga lagar, förordningar och föreskrifter, inklusive sådana som inte nämns i detta datablad, måste följas av mottagaren av våra produkter på eget ansvar.